

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 30.05.1967, sp. zn. 4 Tz 38/67, ECLI:CZ:NS:1967:4.TZ.38.1967.1

Číslo: 8/1968

Právní věta:

Vznikne-li nárok na náhradu škody, která byla způsobena odpovědnými pracovníky socialistické organizace zneužitím jejich pracovních funkcí - tedy v přímé souvislosti s plněním pracovních úkolů - již za účinnosti zákoníku práce č. 65/1965 Sb., nelze v žádném případě uložit solidární náhradu škody.

Brání tomu ustanovení § 179 odst. 5 zákoníku práce, v němž na rozdíl od občanského zákoníku je zásada dělené odpovědnosti výlučná, kdežto solidární odpovědnost se pro případy posuzované podle zákoníku práce nepřipouští ani jako výjimka.

Nutno proto v takových případech u každého z obviněných určit poměrný podíl na způsobené škodě, který by odpovídal míře zavinění, a ve výroku rozsudku pak uložit u každého z obviněných zvlášť povinnost hradit takto určený podíl.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 30.05.1967

Spisová značka: 4 Tz 38/67

Číslo rozhodnutí: 8

Číslo sešitu: 2-3

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Adhezní řízení

Předpisy: 65/1965 Sb. § 79 ods. 5

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Rozsudkem okresního soudu ze dne 11. října 1966 sp. zn. 2 T 486/66 byli obvinění A a B uznáni vinnými trestným činem rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 odst. 1 písm. b) tr. zák., který spáchali tak, že v době od 21. 9. 1965 do 18. 3. 1966 obviněný A jako hmotně odpovědný vedoucí restaurace a obviněná B jako hmotně odpovědná kuchařka v této restauraci si brali bez zaplacení pro sebe a své děti stravu a cukrovinky a pro sebe též cigarety a kávu. Tím oba způsobili ke škodě Restauraci v Ch. schodek ve výši 6874,- Kčs. Za to byli odsouzeni obviněný A k trestu odnětí svobody v trvání 15 měsíců, jehož výkon byl podle § 58 odst. 1 písm. a), § 59 odst. 1 tr. zák. podmíněně odložen na zkušební dobu tří let a podle § 49 odst. 1 tr. zák., k zákazu jakékoli

činnosti spojené s hmotnou odpovědností na dobu tří let, obviněná B k trestu odnětí svobody v trvání 6 měsíc § , jehož výkon byl podmíněně odložen na zkušební dobu jednoho roku. Podle § 228 odst. 1 tr. ř. bylo rozhodnuto, že oba obvinění jsou povinni zaplatit Restauracím v Ch. částku 6874,- Kčs.

Ke stížnosti pro porušení zákona podané předsedou Nejvyššího soudu zrušil Nejvyšší soud rozsudek soudu prvního stupně ve výroku trestu u obviněného A a ve výroku o náhradě škody u obou obviněných a okresnímu soudu přikázal věc v potřebném rozsahu znovu projednat a rozhodnout.

Z odůvodnění:

Okresní soud pochybil mimo jiné i ve výroku o náhradě škody, když podle § 228 odst. 1 tr. ř. vyslovil, že oba obvinění, tj. A a B jsou povinni zaplatit Restauracím v Ch. částku 6874,- Kčs. Především je třeba vytknout nepřesnost formulace tohoto výroku. Okresní soud měl zřejmě v úmyslu vyslovit povinnost obou obviněných nahradit škodu solidárně, neboť podíly k náhradě škody u obviněných nestanovil, avšak slov „společně a nerozdílně“ ve výroku nepoužil. Ani v odůvodnění rozsudku neuvedl, z kterých hmotněprávních ustanovení o odpovědnosti za škodu vycházel.

S ohledem na zjištěný skutkový stav nepřichází však v daném případě uložení solidární povinnosti k náhradě škody vůbec v úvahu. Z výroku o vině je zřejmé, že obvinění způsobili škodu jako hmotně odpovědní pracovníci socialistické organizace zneužitím svých pracovních funkcí, tedy v přímé souvislosti s plněním pracovních úkolů. Nárok na náhradu škody vznikl pak již za účinnosti zákoníku práce č. 65/1965 Sb. Zákoník práce na rozdíl od zákona č. 71/1958 Sb. upravuje odpovědnost pracovníka za škodu ve všech případech, kdy pracovník škodu zavinil porušením povinností při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním, a to za těchto podmínek i odpovědnost za škodu způsobenou úmyslně. Zákoník práce upravuje odpovědnost za škodu způsobenou více pracovníky v ustanovení § 179 odst. 5. Podle tohoto ustanovení odpovídá-li organizaci za škodu několik pracovníků, je každý z nich povinen hradit poměrnou část škody podle míry svého zavinění. V zákoníku práce na rozdíl od občanského zákoníku je tedy uvedená zásada dělené odpovědnosti stanovena jako výlučná, neboť solidární odpovědnost se pro případy posuzované podle zákoníku práce nepřipouští, a to ani jako výjimka.

Jelikož v dané věci šlo o případ způsobené škody, který je nutno posuzovat podle zákoníku práce, měl okresní soud u každého z obviněných určit poměrný podíl na způsobené škodě, který by odpovídal míře jeho zavinění a v rozsudečném výroku uložit pak u každého z obviněných zvláště povinnost hradit takto určený podíl.

Pokud okresní soud ve výroku o náhradě škody tak neučinil, porušil tím zákon v ustanovení § 228 odst. 1 tr. ř. a § 438 odst. 2 obč. zák.